

Valtiovarainministeriö

kirjaamo.vm@gov.fi

Viite: VM011:00/2024

Työllisyysrahaston lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi tulotietojärjestelmästä annetun lain ja positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain 22 ja 25 §:n muuttamisesta

Työllisyysrahasto on tutustunut luonnokseen hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi tulotietojärjestelmästä annetun lain ja positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain 22 ja 25 §:n muuttamisesta.

Työllisyysrahasto kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa asiassa ja esittää näkemyksensä seuraavaa.

Tietosuojaa koskevat huomiot

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tulotietojärjestelmästä annettua lakia siten, että tulorekisterin rekisterinpitäjän vastuuta koskevat säännökset muutetaan vastaamaan yleisestä tietosuojasetuksesta seuraavia vaatimuksia. Työllisyysrahasto pitää ehdotettua muutosta perusteltuna, koska nykyinen tulotietojärjestelmästä annetun lain sääntely rekisterinpitäjän vastuista ei täytä yleisen tietosuojasetuksen vaatimuksia.

Tulorekisterijärjestelmästä annetun lain muuttamisesta annetun lain 4 §:n 3 momenttia voisi vielä selventää. Työllisyysrahasto ehdottaa, että sen voisi muuttaa esimerkiksi seuraavaan muotoon:

”Tulorekisteriyksikkö päättää myös siitä, mitkä tulorekisterin tiedot

luovutetaan tiedon käyttäjille tässä laissa tarkoitettuihin käyttötarkoituksiin.”

Vaikutukset Työllisyysrahaston toimintaan

Työttömyysvakuutusmaksujen määrääminen

Ehdotettu muutos vaikuttaisi Työllisyysrahaston toimintaan. Työllisyysrahasto määrää työttömyysvakuutusmaksut pääsääntöisesti työnantajan tulorekisteriin ilmoittamien tietojen perusteella. Työllisyysrahasto on kehittänyt nykyiset prosessinsa ja järjestelmänsä tulorekisterin nykyisen tietosisällön ja tietojen jakelusääntöjen pohjalta.

Rekisterinpitäjän vastuita koskevan muutoksen myötä Tulorekisteriyksikkö voisi oikaista tulorekisteriin talletettua palkkatietoa rekisteröidyn eli yleensä tulonsaajan pyynnöstä. Työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa säädetään työttömyysvakuutusmaksujen määräämisestä niin, että Työllisyysrahasto voi määrätä työttömyysvakuutusmaksun työnantajaa kuulematta silloin, kun työttömyysvakuutusmaksu määrätään työnantajan ilmoittamien palkkatietojen perusteella. Työllisyysrahaston tulisi työttömyysvakuutusmaksua määrätessään käsitellä Tulorekisteriyksikön oikaisemia tietoja eri tavalla kuin työnantajan ilmoittamia palkkatietoja.

Rekisteröidyn vaatimus tietojen oikaisemiseksi voi koskea muun muassa tietoa rekisteröidylle maksetun tulon luonteesta tai vakuuttamisvelvollisuudesta. On epäselvää, miten Tulorekisteriyksikkö käytännössä voisi toimivaltansa rajoissa tulkita esimerkiksi tulon vakuuttamisvelvollisuutta. Lopulta tiedon käyttäjät tekevät tulkinnan tulon vakuuttamisvelvollisuudesta sovellettavan lainsäädännön perusteella. Tästä syystä Tulorekisteriyksikön oikaisemien tietojen käsittely vaatii enemmän manuaalista työtä nykytilanteeseen verrattuna.

Työllisyysrahaston on toteutettava tarvittavat järjestelmämuutokset, jotta rahasto voi muutoksen tultua voimaan käsitellä erikseen Tulorekisteriyksikön oikaisemia palkkatietoja. Alustavan arvion mukaan rahastolle aiheutuu järjestelmämuutoksista kustannuksia noin 130 000 euroa. Lisäksi odotettavissa on, että manuaalisen työn tarve lisääntyy rahastossa muutoksen takia.

Työnantajan omavastuu- ja muutosturvamaksut

Työllisyysrahasto hyödyntää tulorekisteritietoja ratkaistessaan työnantajan omavastuu- ja muutosturvamaksuasioita. Lakiehdotuksessa esitettyjen muutosten vaikutukset olisivat pieniä ratkaisuprosessissa. Olennaisinta olisi pystyä erottamaan toisistaan suorituksen maksajan ilmoittamat tiedot Tulorekisteriyksikön oikaisemista tiedoista. Lisäksi henkilötietojen käsittelyn rajoittamisesta olisi hyvä saada tieto, jotta käsittelyä osattaisiin mahdollisesti lykätä sen jälkeiselle ajalle, kun rajoitus on poistunut. Muutos aiheuttaisi vähäisiä järjestelmämuutoksia siltä osin kuin Työllisyysrahasto saa tietoja rajapinnan välityksellä. Järjestelmiin vaadittavien muutosten kustannusten on arvioitu olevan noin 20 000 euroa. Työllisyysrahaston henkilöstöä tulisi kouluttaa ymmärtämään muutosten merkitys käsittelytyössä.

Muita huomioita

Lain voimaantulosta säädettäessä tulisi huomioida muutoksen toimeenpanon edellyttämät muutokset Tulorekisteriyksikön sekä tiedon käyttäjien tietojärjestelmiin ja menettelyihin. Työllisyysrahasto pitää muutosten toteutuksen kannalta riittävänä aikatauluna sitä, että laki tulisi voimaan esitysluonnoksen mukaisesti vuoden 2027 alusta.

Työllisyysrahasto pitää kannatettavana sitä, että Tulorekisteriyksikölle annettaisiin toimivalta asettaa

ilmoitusvelvolliselle uhkasakko laissa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi. Tulorekisterin tietojen oikeellisuuden ja käytettävyyden vuoksi on tärkeää, että suorituksen maksajat täyttävät ilmoitusvelvollisuutensa oikea-aikaisesti ja korjaavat virheelliset tiedot viipymättä.

Työllisyysrahasto pitää perusteltuna tulotietojärjestelmästä annetun lain 24 a §:n muuttamista niin, että tiedot voitaisiin luovuttaa laissa säädettyihin käyttötarkoituksiin rekisteröidyn kiistäessä henkilötietojen paikkansapitävyyden. Säännös on välttämätön tulorekisterin toiminnan kannalta, jotta tulorekisterin tiedon käyttäjät saavat tulorekisteristä välttämättömät tiedot lakisääteisten tehtäviensä hoitamiseksi.

Työllisyysrahastolla ei ole lausuttavaa positiivisesta luottotietorekisteristä annettuun lakiin esitettäviin muutoksiin.

Työllisyysrahasto

Elina Saari

vastaava lakimies